No. 1693 Zaterdag 10 Juni 1916. 33ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden f. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50: voor elken regel meer 7½ cts.

Pinksteren.

Welke geest er heden zweeft over het aardrijk, kunnen wij afleiden uit de gaven en vruchten van dien geest.

Een groot deel van de wereld is herschapen in een chaos, in een afgrond van verwarring en vernieling.

Leed en ellende, pijnen en smarten, ziekte en dood stroomen over Europa in zwellenden vloed. De fijnste geesten onder de menschen werken eendrachtig samen en scherpen hun genialen blik tot het uitvinden van middelen om maar zoo veel mogelijk menschenlevens en menschenwerken te vernietigen.

Dat zijn de gaven en vruchten niet van den Geest Gods, die vruchtbaarmaker en levenverwekker is, die orde brengt in den chaos en licht in de duisternis, die troost en heelt, blijdschap en vreugde brengt, vrede en liefde.

De geest des menschen had zich onafhankelijk verklaard en wilde geen onderwerping aan den Geest Gods, geen bezieling en leiding van den Heiligen Geest.

Opgeklommen tot de hoogste hoogte van het menschelijk genie zaait de geest des menschen slechts dood en verderf rondom zich. De grootheid van den menschelijken geest wordt afgemeten naar zijn kracht van vernieling.

Die het meest verwoest is het grootste, en wordt gehuldigd als overwinnaar, in triumph rondgevoerd.

Een verkeerde geest moet toch wel heerschen onder ons, als wij zoo zeer verworden, dat wij met eerbied opblikken naar de vernielingskracht van den mensch en de uitvinding van de geweldigste vernietigingsmiddelen toejuichen als overwinning van den menschelijken geest.

De menschelijke geest is verdorven, heeft zeer veel van zijn geesteskracht verloren en gaat bijna onder in het stof, waardoor hij beheerscht wordt. Niet de geest, de stof regeert de wereld. Aan het geestelijke wordt niet meer gedacht, men werkt slechts voor het stoffelijke.

Zóó ver is men gekomen, dat de menschelijke geest zich zelf verloochent en durft verklaren: daar bestaat niets dan stof.

Men belacht de menschen, die nog aan het geestelijke gelooven.

De H. Geest bestaat voor hen niet.

Is het niet, alsof de Geest Gods zich teruggetrokken heeft van de aarde, en 's werelds loop heeft overgelaten aan den geest des menschen?

Alles loopt vast; zoo de mensch nog langer onafhankelijk van God heerschen wil, zal geheel de wereld in verwarring geraken en aan hopelooze ellende zijn overgeleverd.

Terug tot God! Ons onderworpen aan de leiding van den H. Geest, ons laten bezielen door den H. Geest Gods. God moet weer heerschen over ons, en wij over de aarde onder God.

Laat ons bidden op dezen Pinksterdag, dat God zijn Geest weer zende over het aardrijk en het aanschijn der aarde vernieuwe. Het ruwe materialisme, de vergoding van het stof moet wijken voor den waren dienst van God, die een zuivere Geest is.

Geestelijk moet de mensch worden, geestelijk in leven en denken.

Godsdienstzin moet weer komen onder ons.

De geest des menschen heeft bij velen het gevoel voor hoogere indrukken verloren, omdat hij te diep bedolven was onder het stof. Veel en vurig mogen wij heden wel bidden, dat de H. Geest Zijn licht late stralen en den mensch Gods Waarheid doe kennen. Veel en vurig mogen wij bidden, dat God het aanschijn der aarde vernieuwe en weer rechtgeloovig make.

Geloovig in het bestaan van den H. Geest, in nederigheid eigen geest buigend onder goddelijke leiding, voor leven en werken bezieling zoekend van den Geest Gods.

Als op den eersten Pinksterdag moeten zij, die in God gelooven, de ongeloovige, heidensche wereld overtuigen van de kracht des Geloofs door hun werken Verbaasd zal de wereld zien door welken Geest wij bezield worden, als wij ook leven volgens dezen Geest.

Ons eigen hart is de tempel waarin de H. Geest leeft. Laat Zijn licht uitstralen over de wereld en Zijn liefdegloed de aarde verwarmen, en belet Zijn werking niet door uw verkeerde neigingen te volgen. Dat al uw willen, al uw handelen geregeld worde door de leiding des H. Geestes.

Hoedenindustrie en Vlechtonderwijs.

II.

Zoo algemeen als de hoedenindustrie in onze kolonie verspreid is, zoo gering zijn ook de verdiensten, die ze oplevert. Voor huishoudens, die uit andere bronnen van inkomsten op een vast week- óf maandloon kunnen rekenen, kan het hoedenvlechten een zeker niet te versmaden *bijverdienste* opleveren. Doch voor die personen of gezinnen, voor welken het hoedenvlechten het *eenige* middel van bestaan uitmaakt, is het onmogelijk dat de opbrengst van dezen arbeid zelfs de strikt noodzakelijke uitgave van huishuur, schoeisel, kleeding en voeding kan dekken.

Het is van algemeene bekendheid, dat verreweg de grootste meerderheid uitsluitend ordinaire hoeden vlecht, de zoogenaamde *staple hats*, hoeden die vroeger door den *Curaçaoschen Handelsbond* tegen fl 3,50 per dozijn genoteerd werden, doch nu tot fl 3,12½ gedaald zijn. Deze hoed vertegenwoordigde vroeger voor de vlechtster een verkoopwaarde van 25 cts per stuk, doch is door het uitbreken van den oorlog ongeveer sinds een jaar verlaagd tot 22½ cts. totdat bij het begin der vorige maand de treurige tijding zich verspreidde, dat vooreerst geen hoeden van dat soort meer konden worden opgekocht. Hier en daar wordt van de nijpende armoede der vlechtsters misbruik gemaakt en zoeken de Syrische opkoopers nu hun slag te slaan, door zelfs voor 15 en 20 cts die hoeden machtig te worden. En vele vrouwen om aan geld te komen, staan hun hoeden tegen dien prijs af.

Wat blijft er echter zelfs bij een standaardprijs van 25 cts. aan verdienste voor de vlechtsters over?

Men kan als regel aannemen, dat een vlugge werkster van die ordinaire hoeden van 25 cts. er slechts één per dag kan afwerken. Voor zoo'n hoed wordt, naar gelang de prijs van het hoedenstroo varieert, voor 10 à 12½ cts aan vlechtmateriaal gebruikt. Wie *economisch* weet te werken kan van die hoeveelheid stroo nog een weinigje overhouden voor den volgenden hoed. Doch de meesten missen dien geest van overleg en spaarzaamheid. Zooveel is dus zeker, dat bij een prijs van 25 cts., na aftrek van de noodzakelijke onkosten van het stroo, er slechts een dagverdienste van 15 à 12½ cts. overschiet. Let wel, deze berekening is gebaseerd op een verkoopwaarde van 25 cts., wat evenwel sinds langen tijd niet meer het geval is. Erger nog, de slapte in deze industrie, die als gewoonlijk in het 2e en 3e kwartaal intreedt, is nu door het voortwoekeren van den oorlog een bijna volkomen stilstand van het bedrijf geworden, zoodat zoo goed als alle verdiensten zijn opgehouden.

Doch zelfs de bovenstaande berekening is nog te geflatteerd. Men kan niet als regel aannemen, dat *elke* vlechtster één hoed per dag kan afleveren. Personen, zooals er zeer velen zijn, die eerst op rijperen leeftijd het hoedenvlechten hebben aangeleerd, missen de vingervlugheid, om er één per dag af te werken. Huismoeders, belast met de zorg voor hun kleine kinderen en bezigheden voor het gezin; — meisjes, die alleen vóór en na schooltijd werken; — dienstboden en dergelijken, die alleen in vrije uren zich met hoedenvlechten kunnen bezighouden, kunnen onmogelijk in één dag een hoed voltooien, en doen er soms wel twee of meer dagen over. Doch daar volgt uit, dat dus niet voor elke vlechtster, een dagverdienste van 10 of 12½ cts. kan berekend worden.

Er schuilt dus niet de minste overdrijving in te beweren, dat de hoedenindustrie, hoezeer ook van de grootste beteekenis voor de welvaart onzer bevolking en onmisbaar in onze kolonie, toch slechts hongerloonen voor de vlechtsters afwerpt.

* * *

Is het nu niet mogelijk in dien treurigen toestand eenige verbetering te brengen?

De Heer P. WINKEL heeft onlangs in de zitting van den Kolonialen Raad van den 4en Mei in zijn klachtenlijstje ook de volgende ontboezeming naar voren gebracht:

„Het is een feit, dat hier een groote hoeveelheid goedkoope qualiteit hoeden gevlochten wordt, maar met het gevolg, dat de vlechtsters daaraan geen bestaan hebben, want het is bekend, dat men om een hoed te vlechten, die voor 25 cent verkocht wordt, — dikwijls zelfs voor 22½ cts. — 15 cts. aan stroo noodig heeft. Als men nagaat, dat er weinig vlechtsters zijn, die een hoed per dag kunnen vlechten, dan komt men tot de treurige conclusie, dat de winst per dag van een vlechtster van die soort hoeden maar hoogstens 10 cts. is, en van deze geringe verdiensten kan toch niemand bestaan. Om deze reden wil ik het Bestuur verzoeken het daarheen te willen trachten te leiden, dat die menschen voor hun waar beter betaald worden."

Men ziet het, de oplossing is nog zoo gemakkelijk niet. De Heer P. Winkel weet er blijkbaar ook geen raad mee, maar spant er zeer behendig het Bestuur voor, om eventjes dat zaakje op te knappen.

Zoo eenvoudig mogelijk voorgesteld komt de kwestie hierop neer:

De vlechtsters van de ordinaire hoeden krijgen maar hoogstens 25 cts. per hoed betaald, wat zeker veel te weinig is. Een van tweeën is mogelijk, ofwel de kooplieden kunnen dat soort hoeden tegen een hooger bedrag opkoopen of ze kunnen het niet.

Wij zijn benieuwd te weten, welke voorstelling zich de Heer P. Winkel vormt omtrent de te volgen gedragslijn van het Koloniaal Bestuur in deze beide gevallen. Stelt men als minimum-eisch voorop, dat „die menschen voor hun waar beter (moeten) betaald worden," dan schiet er geen ander middel over, dan óf wel de kooplieden door dwang tot betere betaling te noodzaken, óf wel dat het Bestuur den geheelen opkoop der *staplehats* aan zich trekt, en dan natuurlijk tegen hoogere prijzen, anders heeft het geen zin. Doch hetzij de Heer P. Winkel zich plaatst op het standpunt hetzij van koop-

BOVENWINDSCHE STEMMEN.

XV.

Tegen half elf vertrokken we weer van Simsonsbay om over het binnenmeer naar Marigot te gaan.

De lekke roeiboot was zwaar geladen, de bagage was vermeerderd en het aantal passagiers ook. De Zeereerw. Pastoor HARTENDORFF zou ons uitgeleide doen en vergezellen naar het Fransche Gedeelte.

Het binnenmeer zal in grootte en uitgestrektheid niet veel van het Schottegat verschillen. Gelukkig is het niet zoo diep en staat er minder wind. Links hadden we de zandige laagvlakte van Simsonsbay, rechts de mooi oploopende bergen van het Fransche Gedeelte. Die bergen staan vol met allerlei vruchtboomen en worden omzoomd door welige weilanden vol prachtig vee.

Genoten van het uitzicht hebben we niet veel, we zaten te benauwd en te warm onder het tropische zonnetje.

Het leek zoo mooi, toen de Pastoor ons had voorgesteld eens voor de verandering per roeibootje over het stille water te gaan met het heerlijk uitzicht op de vruchtbare bergen steeds voor ons.

Neen, honderdmaal liever had ik per rijtuig den tocht gemaakt.

Het uitzicht was schilderachtig, zeldzaam mooi, maar de tocht duurde te lang en onze houding was onmogelijk anderhalf uur vol te houden.

En toch moest het; we zaten nu eenmaal in het schuitje.

De roeiers schoten uiterst langzaam op. Het vrachtje was hun te zwaar en de wind te veel tegen.

Maar, daar knalden reeds schoten in de lucht en door de boschjes langs den kant staken hoofden van menschen, die met Fransche geestdrift juichten: *Vive Monseigneur!*

Dat voorspel deed iets moois verwachten.

Aan het einde van het binnenmeer lag Marigot, de Fransche stad, te midden van heuvelen en bergen. We liggen stil voor een steiger, waar het zwart stond van menschen. Nog voor we opstonden om uit het bootje te springen, werden korven met de prachtigste bloemen over ons uitgestrooid. We dreven in een perk van rozen en leliën, van het water rondom het bootje was niets meer te zien. Een bloemenschat van de rijkste verscheidenheid lag voor onze voeten uitgespreid.

Monsieur le Maréchal in groot uniform stak zijn geganteerde hand uit om met echte Fransche hoffelijkheid ons uit het bootje te helpen. Zijn adjudant stond in streng militaire houding tegenover hem en liet ons vriendelijk glimlachend tusschen hen beiden passeeren.

Op den weg stond de Zeereerw. Pastoor H. SMIT *Curé-Doyen de Marigot* in kerkelijk gewaad en bood Monseigneur het wijwater aan om het volk te zegenen. Eerbiedig knielde de groote menigte neder. Hierna stelde de Pastoor aan Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid den wn. Burgemeester, den Secretaris en verdere burgerlijke autoriteiten voor, die allen het zich een eer achtten de gouden koorden van den troonhemel te dragen, die wederom door vier andere heeren gedragen werd. De troonhemel van goudlaken werd omhoog geheven en de groote witte pluimen wapperden in den wind. Zegenend schreed Monseigneur midden tusschen twee rijen burgers door, die zich aan weerszijden van de straat eerbiedig opstelden, terwijl het zangkoor *Benedictus* inzette.

Kruisdrager, misdienaars, vaandeldraagsters en bruidjes gingen voor Monseigneur uit midden over den weg in weinig sneller tempo dan de twee lange menschenrijen langs de kanten, en zoo trok men langzaam naar de kerk.

De stoet was lang. Weinig menschen waren thuis gebleven. De Fransche vlag stond op verschillende balkons, hier en daar waren eerebogen opgericht.

De kerk was in feestgewaad, keurig versierd.

De Bisschop werd, na het H. Sacrament aanbeden te hebben, naar zijn troon geleid en officiëel toegesproken door den Pastoor in een welkomsrede. Monseigneur beantwoordde dezen groet en dankte voor de geestdriftige ontvangst, zich verheugend over de godsdienstige stemming der Geloovigen.

Een kort Lof en zegen met het Allerheiligste besloot de plechtigheid.

Toen Monseigneur afdaalde van het Priesterkoor en weer plaats nam onder den troonhemel zette het orgel het „Wien Neerlandsch bloed" in.

Beleefd zijn de Franschen en allerhoffelijkst in hun manieren. De fijne geest schijnt uit Frankrijk naar de Koloniën overgewaaid.

De Pastorie is misschien vijf minuten loopens van de kerk, maar we gingen deftig in processie en dat duurde wat langer. Heel de menigte vergezelde den Bisschop in lange rijen naar huis.

Voor de Pastorie gekomen bleef de heele stoet in volmaakte orde staan. De Pastoor bedankte de menigte voor het geleide, waarmede zij Monseigneur hadden vereerd, de autoriteiten beleefdelijk verzoekend den Bisschop te willen komen begroeten in de Pastorie.

Een oogenblik verscheen Monseigneur op het balkon en spontaan klonk weer het *Vive!* over de straat. De Bisschop groette met barret en de menigte ging in alle stilte uiteen.

Dat is nu eens echt officiëel Fransch.

De goede bewoners van Marigot, een hartelijk eenvoudig volk, meenden het ook, men kon het hun aanzien.

Maar de officiëele ontvangsten zijn overigens geregeld bij protocol; daar wordt geen duim breed van afgeweken. Iedere autoriteit weet precies wat hij te doen heeft, zoodra de komst van een Bisschop officiëel wordt medegedeeld.

En denk nu niet, dat zulk een officiëel geleide alleen gegeven werd bij aankomst.

Neen, 's Zondags vóór de Hoogmis kwamen dezelfde Heeren en heel de stoet Monseigneur weer plechtig afhalen, en na afloop naar huis brengen, en keerden 's middags om vier uur opnieuw terug om Monseigneur naar de kerk te geleiden voor het vormen.

Men ziet hier den Godsdienst niet gescheiden van den Staat, maar als eeredienst van God heel het burgelijk leven van een geloovig volk heiligen en regelen.

De eeredienst van God is hoofdzaak op de Zon- en Feestdagen. Daarin zoeken zij hun vreugde en hun glorie, de dag wordt er naar ingedeeld. De Godsdienst beheerscht hun gedachten, zij voelen zich op die dagen echt Katholiek, en leven oprecht mede met de kerkelijke feesten. Voor uiterlijken luister hebben ze alles over. Die uiterlijke praal hebben ze ook noodig voor de wisselwerking van hun zieleleven.

In geen enkele kerk van de Benedenwindsche eilanden heeft men zulke prachtige klokken, als op Marigot, San Willibrordo dan misschien uitgezonderd. Met die klokken doen de Franschen wonderen. Ze slaan, luiden, beieren met telkens verhoogden feestklank. Ze halen er alles uit, wat er in zit. Toen we aankwamen, klonken ze statig en deftig in lang uitgehaalde tonen. Ze brachten ons ineens in de echte stemming, we gevoelden, dat we waren in een Katholieke omgeving, waaraan wij, Nederlanders, heelemaal niet gewend waren. Daarom maakte de ontvangst op Marigot zulk een diepen indruk.

Pr. fr. R. J. C. WAHLEN.

Wordt vervolgd.

man, óf van lid van den Raad, óf van philantroop, in ieder geval zal hij wel zoo verstandig zijn te be grijpen, dat geen dezer maatregelen voor uitvoering vatbaar is.

Kunnen de Curaçaosche exporteurs *bij den tegenwoordigen stand der handelsmarkt* de *staplehats* niet tegen een hoogeren prijs opkoopen?

De Heer P. Winkel kan dat weten. Hij is koopman en medevennoot van de firma C. Winkel en Zonen. Misschien heeft die firma vroeger ook wel eens een partij hoeden uitgevoerd

De Heer P. Winkel is tevens lid en zijn broer en medevennoot G A. Winkel bovendien zelfs ondervoorzitter van den *Curaçaoschen Handelsbond*.

Elke week outvangt deze laatste in die kwaliteit inzage van de prijsnoteeringen van de *staple-hats*, zooals ze door de verschillende exporteurs hier ter stede bij het Bestuur van den Bond worden ingezonden en elke week wordt die prijslijst, met zijn naam onderteekend, gepubliceerd. Het Raadslid Winkel was dus in een benijdenswaardige positie om zich ter dege op de hoogte te stellen alvorens zijn klacht in den Raad te berde te brengen. Hij kon dus ook weten, dat er van den kant der verschillende importeurs in New-York op de Curaçaosche kooplieden sedert een jaar een sterke druk wordt uitgeoefend, om de prijs der *staple-hats* nog meer te verlagen en hiervoor als maximum 2,50 gld. per dozijn te stellen.

Die geheele tirade: „Om deze reden wil ik het Bestuur verzoeken „het daarheen te willen leiden, dat „die menschen voor hun waar „beter betaald worden," is dus een eisch die ondoordacht, onredelijk en voor uitvoering onmogelijk vatbaar is.

Het komt mij echter aannemelijker voor, dat de Heer P. Winkel bij de gestadige lezing der *Handelingen der 2e Kamer* te veel den geest en den stijl der Heeren Kleerekooper en Duys in zich opgenomen en bij het opstellen van zijn klachtenlijst voor den Koloniaien Raad ongemerkt of met opzet hun model heeft na gevolgd, maar daardoor zich tot onredelijke eischen heeft laten verleiden.

Doch wat wij wèl van den Heer P. Winkel verwachten, is, dat hij in de eerstvolgende Vergadering van den *Handelsbond* een welsprekend beroep zal doen op zijn medeleden, voor zoover zij in den export van de *staple-hats* betrokken zijn, om hen ter wille van de arme hoedenvlechtsters in onze kolonie te bezweren, toch in geen geval toe te geven aan dien onbillijken eisch van de New-Yorksche importeurs, doch integendeel als minimum den prijs van fl 3,50 per dozijn met kracht te handhaven.

Zeer waarschijnlijk zal de Heer Winkel daarmede méér succes bereiken en in ieder geval zich den dank van de arme Curaçaosche bevolking verzekeren.

Als conclusie van dit artikel mogen we dus aannemen, dat de sociale verbetering der hoedenvlechtsters in geheel andere richting moet gezocht worden. Daarover in een volgend artikel.

P. A. Euwens.

Uit den Wereldbrand.

Onder dit hoofd schrijft P. in *Het Centrum*.

Bij het lezen van de woorden der leidende Europeesche staatslieden in deze dagen van peilloos wereldwee, moet de nuchtere beoordeelaar, die buiten de strijdende volkeren staat, wel worden aangegrepen door een soort wanhoop aan het menschelijk vermogen, om de dingen te zien, zooals ze zijn.

Om strijd verklaren de eerste mannen der op leven en dood vechtende natiën, dat de financiëele en economische kracht hunner rijken onge broken is; om strijd houden zij met eene verbijsterende vastheid van overtuiging vol, dat de nederlaag van den tegenstander een feit is, waaraan geen oogenblik mag ge twijfeld worden.

Welk een zonderling zielkundig verschijnsel!

Staan we hier nu voor een oprechte innerlijke overtuiging? Als dat waar is, dan moet men concludeeren, dat er een massale verstandsverbijstering over de volkeren en hunne leiders is gekomen; want het is toch wel zoo klaar als de zonnigste zonnedag, dat er op deze milliardendans, op de ongehoorde vernietiging van arbeidskrachten en productiemiddelen een inzinking van nooit gekenden omvang moet volgen. Of hebben we hier te doen met bewuste misleiding, om den moed en de hoop der volkeren op de zegepraal gaande te houden?

Maar dit veronderstellend, moet men aannemen, dat de verantwoordelijke leiders der volkeren niet terugdeinzen voor wat nauwelijks minder dan een vreeselijke misdaad moet heeten. Want, ook dit zal een ieder wel duidelijk zijn, dat ook de uiteindelijke overwinnaar in dezen wereldstrijd tóch een meer dan verschrikkelijke nederlaag zal hebben geleden, en dat de wederzijdsche hardnekkigheid slechts tot de totale ruïneering van het christelijk geheeten Europa kan leiden.

In dit dilemma, betreffende het geweten van de leiders der volkeren, zullen we het niet wagen een uitspraak te doen. Maar dit is toch wel zeker: de woorden dezer mannen zijn zoo schreeuwend in strijd van de angstaanjagende werkelijkheid der ontzettende feiten.

Dit geldt voor *alle* staten, in den strijd betrokken — de overweging kwam ons echter opnieuw te binnen naar aanleiding van de rede van den Rijkskanselier.

De meest betrouwbare berichten uit Duitschland laten geen de minste ruimte voor twijfel, of de economische toestand is er ellendig. Zeker nog niet in zijn allerverschrikkelijksten vorm van *algeheel* voedselgebrek, maar wel in den toch ook rampzaligen vorm van voedsel*tekort*. Met name dierlijke en andere vetten, die toch voor het levensonderhoud noodzakelijk zijn, ontbreken er welhaast geheel. De gemiddelde arbeider, die eenige kinderen heeft, is genoodzaakt dezen 's morgens in bed te houden, om hun hongergevoel te temperen. Er is ondervoeding in de ergste mate. Klinkt het in dergelijke omstandigheden niet als bittere ironie, wanneer de rijkskanselier zich beroept op 1870, toen het gemiddelde vleeschgebruik in Duitschland veel lager was dan in den laatsten tijd vóór den oorlog om te betoogen, dat het Duitsche volk zich best wat kan bekrimpen en toch nog „harde slagen" uitdeelen? In 1870 is er in de verste verte geen toestand geweest als nu, het mag dan juist zijn, dat ook toen het vleeschverbruik gering was. Maar aan boter, oliën en vetten, aan granen en groenten is bij lange niet het geweldige tekort geweest, waarmede men nu heeft te kampen.

Op den duur zal deze ondervoeding zich gaan openbaren in het sterftecijfer, met name in het cijfer der kindersterfte.

En met den financiëelen toestand is het al evenzoo gesteld. De schuldenlast is nu met 40 millioen gestegen; de belasting opbrengst met meer dan 1 milliard gedaald. En straks in Juli zullen de coupons der nieuwe leeningen moeten betaald worden. Twee milliard per jaar bedraagt nu reeds deze rentelast. En mèt het belastingtekort zal er een ongunstig verschil van 3 milliard te dekken zijn. Die zullen ook weer uit leeningen gevonden moeten worden. Als het zoo vèr is, valt de ellende op financiëel gebied niet meer te overzien. Nog een jaar oorlog en de schuldenlast zal meer dan 60 milliard bedragen, de rente 3 milliard en het belastingtekort misschien nog meer dan 1 milliard. Dan moet er alleen reeds 4 milliard geleend worden, om in 1917 de rente te kunnen betalen.

En in de andere staten, met uitzondering van Engeland, dat zijn belastingen met ontzaglijke bedragen heeft opgevoerd, is de toestand even slecht, zoo niet slechter.

En toch raaskallen de leiders der volkeren over den voortreffelijken toestand en de weerstandskracht hunner staatsfinanciën....

Kwam nu nog maar het einde in 't zicht!

Maar het lijkt er niet veel op.

De inneming van Haucourt.

Colin Ross beschrijft in de „Vossische Zeitung" de inneming van Haucourt. Hij bevond zich in een dorp tegenover deze plaats, die op de Franschen veroverd is.

Eens was er een laan, zegt hij, nu ziet men niets meer dan gaten en kuilen. Vuil en troebel glinstert het water, dat daarin staat tusschen de gele leem. Overal een wirwar van prikkeldraad, stuk geschoten, stuk geknipt. Daar achter liggen voor den ingang van het dorp nog de mannen, die het bewaakten Franschen met ingeslagen schedels en bloedige lichamen. Daartusschen Duitschers. Wie heeft hier tijd om de dooden te begraven?

De Franschen hebben hun verdedigingswerken zorgvuldig gebouwd. Schanskorven, vlechtwerk, schietgaten en steenen muren. Wat helpt dat alles tegen mortieren? Alles is stuk geschoten en vernield. De loopgraven liggen vol. Over het vrije veld moet men het dorp binnen loopen.

Ternauwernood staat nog een muur in het dorp overeind. Wat was straat, wat was erf, wat vroegere woning? Men kan niets meer onderscheiden. Alles is puin en losse steenen. Het gruwelijkste van deze ruine is, dat men geen kleuren meer ziet. Waar is het rood van de dakpannen, het groen van den tuin, het vriendelijke blauw en bruin van de gevels? Niets, er zijn geen kleuren meer. Slechts één toon, die alles dekt. Een matte lijkkleur, grijswit.

In de kelders liggen nog de onzen. En in de droge sloten aan den rand van het dorp de onzen. Zij hebben zich verschanst op de moeizaam opgestapelde steenen. Daartegenover ligt de vijand. Haucourt, even verlaten en stil.

Den volgenden dag, den 5en April, 's middags begint Haucourt te rooken. Plotseling slaan overal rookzuilen op uit de puinhoopen. Zwarte, witte, gele en bruine. Zware golvenden, die als plompe monsters over de aarde rollen en spitse slanken, als levende fonteinen.

De heuvels daarachter rooken. Het steunpunt ten oosten van het dorp, de Termietenheuvel, de hoogte 304. In een grooten boog naar zuiden, westen en oosten, legt het veldgeschut een krans van ontploffingswolken om de bedreigde plaats. Een muur van staal en vuur scheidt haar af van de haren. De bataljons van Haucourt en de steunpunten daarachter zijn aan zich zelf overgelaten. Vóór hen de vijand, achter hen de muur van dood.

Het Duitsche trommelvuur is be gonnen. De Fransche artillerie antwoordt aarzelend en onzeker.

Zoo plotseling als de rookwolken boven Haucourt verschenen, zoo snel verdwijnen zij ook. Plotseling barst geen granaat meer in het dorp. Daarentegen rookt en knalt het dubbel zoo sterk op de hoogte daarachter. Tegelijkertijd verschijnt onze infanterie, als uit de aarde te voorschijn gekomen. Slechts zeer weinig mannen. Als dwergen gaan zij tegen den Goliath van het steunpunt, die breed op de hoogte legert, te lijf.

Kogels fluiten. In het dorp is de verdediger aan de stuk geschoten borstwering gekomen, bij te weinig ongedeerd gebleven machinegeweerstellingen. Op het steunpunt echter moeten zij nog zoo onder den indruk van de zware beschieting staan, dat niemand het waagt het hoofd te voorschijn te brengen. Veilig nadert de eerste golf van de bestorming, over het land volgt de tweede en de derde.

De eerste springen in de vijandelijke loopgraven. Man na man verdwijnt in den grond, niemand ziet men meer. Daar komen gedaanten te voorschijn, blauwachtige mantels, en ovaal gebogen helmen. Het karakteristieke silhouet van de Franschen. Eerst slechts weinigen. Dan steeds meer. De Fransche artillerie heeft gemerkt wat er voor valt en legt een vuurgordijn beschermend voor Haucourt. Te laat. Reeds is de hoofdmacht van de onzen er door heen. Het steunpunt is in onze hand.

Steeds erger.

Oorlog blijft altijd *afschuwelijk*, schrijft het anti-rev. *Friesch Dagblad*.

't Is onbegrijpelijk, hoe men kan komen tot verheerlijking of idealiseering van den krijg. Alleen de duivel is daartoe, dunkt ons, uit zich zelf geneigd en in staat.

Oorlog is en blijft afschuwelijk.

Toch is er nog gradueel verschil.

En 't moet gezegd, dat de toenemende beschaving en de ontwikkeling der techniek gepaard gaan met veranderingen in de wijze van strijdvoeren, die den oorlog steeds weerzinwekkender maken.

In den ridderstijd streed men met zwaard en lans en daarbij kwam dus vooral persoonlijke behendigheid in 't spel, kon zelfs sprake zijn van ridderlijk strijdvoeren.

Later werd het geweer 't hoofd wapen.

Ook daarbij kómt het aan op beleid en geoefendheid en de wijze, waarop b. v. indertijd de Transvaalsche Boer den Amajuba besloop en den Engelschen indringer van den kop afschoot, werkt onze bewondering voor zijn beleid en zijn moed.

Doch hoe wordt er thans gestreden?

De artillerie kreeg 't hoogste woord.

Met cijfers wordt aangetoond, hoe van de tien dooden en gewonden er wel negen voor rekening komen van kanon en mortier.

Die uit de verte spuwen.

Waartegen geen dapperheid baat, tenminste geen dapperheid - vandáád. Waartegen ook beleid weinig vermag. Waaronder men lijdelijk afwachten moet, of het verderf u zal treffen of niet.

En komt dan na 't „bewerken" met de artillerie de eigenlijke aanval, ook dan is 't maar meest een steken en houwen in den blinde en op goed geluk af, waarbij het „toeval beslist of ge zelf doodt, dan wel gedood of gewond wordt......

Wèl wordt de oorlog steeds afschuwelijker, ook in de wijze waarop hij wordt gevoerd!

Een luchtgevecht van luit. Bölcke.

In de „Deutsche Kurier" is een brief opgenomen van een ooggetuige bij een luchtgevecht van luitenant Bölcke. Om negen uur, zoo wordt daarin verteld, ging ik naar mijn kantoor en zag twee vijandelijke vliegeniers, die krachtig beschoten werden. Den voorste gelukte het weg te komen. De tweede daarentegen, een reusachtig gevechtsvliegtuig, trachtte te vergeefs door het vuurgordijn heen te komen. Steeds weer moest hij omkeeren en door handige manoeuvres trachtte hij uit de strooikogels te komen van de shrapnels. Het geheele garnizoen en ook de burgerij stond op straat en keken met zeer verschillende gevoelens naar het manoeuvreeren. Met een ruk ging de tweedekker nu vijfhonderd meter naar beneden, om onder de barstende shrapnels door te vliegen. Men kon nu het Engelsche teeken op de vleugels onderscheiden.

Plotseling duikt aan den horizon in de richting van uit L. een zwarte punt op, die in razende snelheid dichterbij kwam. De Engelschman heeft nog geen vermoeden van het naderende gevaar en vecht onverdroten verder tegen den hagel van lood. Nu was echter onze Duitsche vliegenier aan de beurt en plotseling verstomde de artillerie. De Engelschman zette nu alle kracht bij om stijgend te ontsnappen. Het was te laat. Als een adelaar op zijn buit zoo werpt de kleine Duitsche eendekker zich op de Engelschman en pakt hem van ter zijde aan. De strijd, die zich in de lucht ont spon, was zenuwschokkend. In een hoogte van achthonderd meter gingen de beide tegenstanders elkaar met machinegeweren te lijf. Onophoudelijk ratelden de moordinstrumenten. De Duitscher was nu eens boven, dan weer onder en dan weer ter zijde van den Engelschman, die de meest gewaagde manoeuvres maakte, om zijn kleinen, onbarmhartigen tegenstander te pakken te krijgen. De opwinding der toeschouwers werd buitensporig, toen plotseling de Engelschman tot op tweehonderd meter naar beneden viel en met hem onze landsman. Wij allen meenden het volgende oogenblik beide machines op de huisdaken van H. te hooren stuk slaan. Maar met groote virtuositeit vingen beide vliegeniers hun machines op en nu begon de vreeselijke eindstrijd. In de straten was alle leven verstijfd. Troepen infanterie, cavalerie, allen stonden onbeweeglijk en staarden opgewonden in de lucht. Heel laag boven de huizen vochten de in moed en vermetelheid gelijkwaardige tegenstanders. Nu begon de Duitscher langzaam te stijgen, den Engelschman steeds met zich mee lokkend. Op een hoogte van vierhonderd meter gaf de Duitscher den beslissenden stoot. Met een vermetelen korten boog zwaaide hij ter zijde en dan met ontzaglijk geweld op zijn tegenstander toe. Om de op andere wijze onvermijdelijke doodelijke botsing uit te wijken draaide de Engelschman en gaf zoo den Duitscher zijn ongedekte voorfront eenige seconden lang bloot. Reeds hadden de projectielen van het machinegeweer het doel gevonden. Terwijl de Duitscher juist nog onder den Engelschman doorvloog, zagen wij dezen plotseling wankelen en tuimelen, en onder onbeschrijfelijk hoerageroep van de vele duizenden toeschouwers ging hij zwaar over de huizen strijkend, reddeloos naar beneden, om drie minuten van mijn standplaats, waar twee compagnieën infanterie aan het oefenen waren, met een hevigen stoot te landen. Snel liep elk er heen en zag nog hoe de Duitscher tien meter van zijn tegenstander naar beneden kwam.

Toen ik bij de machine kwam, stapte daar een jong officier uit, zonder vliegenierkleedij en zonder valhelm. Hij snelde op de Engelsche machine toe, waarin twee Engelsche officieren zaten en reikte hun ridderlijk de hand, die beiden aannamen. Wij zagen nu, dat de beide Engelschen gewond waren. De bestuurder had een schampschot aan het hoofd en de waarnemer had drie schoten in den linkerschouder en in de borst gekregen en zat wasbleek op zijn plaats. Officieren en manschappen kwamen in groote menigte aangeloopen. Een majoor deelde den Engelschen mede, dat zij zich als gevangenen moesten beschouwen. De Engelschman met de hoofdwond, een lange sterke kerel, zei, dat het geen schande was van een vliegenier als Immelmann naar beneden geschoten te worden, waarop de Duitsche vliegenier glimlachend opmerkte: Neen, dezen keer was het maar Bolcke.

DE OORLOG.

Het groote feit dezer week is de zeeslag bij Jutland in den laten avond van 31 Mei en gedurende den nacht van 1 Juni tusschen de Engelsche en Duitsche schepen.

Het treffen begon om 3,40 in den namiddag. Het waren de verkenningsschepen van beide vloten. Spoedig echter namen ook kruisers, slagschepen en torpedojagers er aan deel.

Het rechte weten we er nog niet van, de Duitschers zeggen, dat de Engelschen verloren en de Engelschen beweren precies het omgekeerde.

De Fransche kabel weet natuurlijk wel de namen der verloren schepen van zijn bondgenoot, maar niet die van zijn vijand.

Gezonken zijn van de Engelschen:

De kruisers: *Defence* en *Black Prince*.

Slagschepen: *Queen Mary, Indefatigable, Invencible*

Het slagschip *Warrior* werd buiten gevecht gesteld en ten slotte door de bemanning verlaten.

De torpedejagers *Turbelent, Fortune, Sparrowhawk* en *Ardent* zijn verloren terwijl nog zes andere vermist worden. Van de pantserschepen en lichte kruisers werd geen enkele tot zinken gebracht.

De Duitschers zelf geven op te hebben verloren:

De snelkruiser *Wiesbaden*, en het pantserschip *Pommern*.

Het lot van den snelkruiser *Frauenlob* en van eenige torpedojagers houden zij nog voor onzeker, terwijl de Fransche kabel het verlies der Duitschers op 15 schepen stelt.

Onze indruk is, dat de Engelschen leelijk klop hebben gehad en de groote vloot te laat op kwam dagen om hulp te bieden.

Een tweede groot verlies hebben de Engelschen geleden bij de Orkney-eilanden ten N. O. van Schotland. Daar is de pantserkruiser *Hampshire*, een schip van 10,850 ton, op een mijn geloopen of heeft een schot van een torpedo gekregen.

Lord Kitchener was daar aan boord met zijn Generalen Staf en 900 schepelingen op weg naar Rusland. Men vreest, dat geen enkel leven gered kon worden.

Of we nu pessimistisch gestemd zijn door de opeenhooping van zooveel verliezen te gelijk aan den kant der Verbondenen, maar in de laatste dagen kregen we uit de Fransche telegrammen den indruk, dat het rondom Verdun ook niet pluis is en de Duitschers daar grooter vorderingen maken dan de kabel wel toe wil geven.

Het fort Douaumont hebben de Duitschers in handen en bebielden het. Nu schijnt het fort Vaux ook gedeeltelijk door de Duitschers bezet te zijn, terwijl de hoogte Mort-Home ook niet vrij van de Duitschers schijnt te wezen.

Dat het er geweldig spant is zeker, de Franschen laten zoo weinig berichten door, dat men met reden vreezen mag, dat ze er heet voor staan.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Mr. M. G. Vuylsteke heeft Dinsdag in de parochie van Sta Rosa aan 317 kinderen het H. Vormsel toegediend. Woensdag a. s. maakt Z. D. H. een vorm- en visitatiereis naar de parochie van Montaña.

* *

Z. D. H. Dr. A. R. Silva, Bisschop van Merida, is door Z. H. Paus Benedictus XV benoemd tot Huisprelaat van Z. H.

* *

De door het Congres gekozen Aartsbisschop van Caracas, Mgr. Felipe Rincon Gonzalez werd te Maracaibo geboren, 20 Febr. 1861. Begon zijn geestelijke opleiding in het Seminarie te Caracas en voltooide zijn studiën in Merida, waar hij 19 September 1896 de H. Wijdingen ontving. Daarna trad hij op als Secretaris van Mgr. Silva gedurende twee jaren en volgde Dr. Jauregui op als Vicarius van San Cristobel, hoofdstad van den staat Tachira.

26 April ll. bood de Clergé van de Andes aan Mgr. Rincon de Bisschoppelijke insignes aan, kruis, ring, mijter en staf.

Uit dit laatste feit zou men mogen opmaken, dat Rome reeds geconsulteerd was, vóór dat de keuze van het Congres plaats had.

Examen.

Zaterdag ll. heeft met goed gevolg examen gemaakt:

Voor de Fransche akte de Weleerw.

Zuster REGINALDA van het Meisjespensionaat Welgelegen.

— Voor de Engelsche akte de Heer L. Connor van St. Martin.

Onze gelukwenschen.

Dr. M. J. M. Vuylsteke.

In *De Maasbode* van 25 April lezen we:

Gisteren herdacht dr. M. J. M. VUYLSTEKE den dag, waarop hij voor 25 jaar tot arts werd bevorderd.

Door patiënten en oud-patiënten is een commissie gevormd, bestaande uit de heeren H. NIJMAN, M. H. LOURENS en J. VEENENBOS. De heer LOURENS voerde het woord en bood den jubilaris een volledige electrische installatie aan voor in huis. Tevens werd overhandigd 'n fraai bewerkt album met opdracht. Dit album was vervaardigd door den heer J. Timmerhaus. De voorzitter en secretaris van den geneeskundigen kring de heeren dr. H. KLINKERT en dr. F. P. J. DOELEMAN boden den jubilaris, namens dezen kring hun gelukwenschen aan.

In den namiddag werd een zeer druk gebruik gemaakt van de receptie. Vele heeren geestelijken, collega's en vrienden verschenen daar. Namens het Burgerlijk Armbestuur zond wethouder Stulemeijer een telegram van gelukwensch. De wethouder was verhinderd zelf te komen. Bovendien was als vertegenwoordiger van mgr. VUYLSTEKE, Apostolisch Vicaris van Curaçao, een Eerwaarde pater Dominicaan tegenwoordig.

Hoedenindustrie.

De Jongedames FLORITA DAVELAAR, GENOVEVA ALVEREZ, beiden van Montaña, MARIANITA AARSEN van Pietermaai en ADELA WEVER van Sta Rosa hebben allen Diploma D behaald, wat een bewijs is, dat zij hoeden van fl 25 het stuk maken kunnen.

Onze gelukwenschen.

Regen.

Het ziet er naar uit of het regenen wil, en 't heeft ook al iets geregend. Een flinke bui zou hoogst welkom wezen.

In Venezuela heeft het de vorige week gestort en dan krijgen wij gewoonlijk het staartje, dat daar te veel is.

Postspaarbank.

Gedurende de maand April

Kantoren.		Ingelegd	Teruggehaald
Willemstad		f 5.022.89	f 4.480 95
2e district	Curaçao	854	11
3e „		—	—
4e „		—	—
5e „		150	8
Oranjestad	Aruba	71.50	908.66
3e „		—	—
Kralendijk	Bonaire	687.81	595
Rincon		10	—
Philipsburg St Martin		1231.20	3.956.77
Oranjestad St Eust.		247.10	28.15
Bottom	Saba	645.50	194.99
Windwardside		96	105.50
Totaal		f 8,466	f 10.284.02

Postzegels.

Bij Gouvernementsbesluit van den 27sten Mei 1916, ter uitvoering van art. 14 van de verordening van den 31n. December 1889 (10n. April 1890 (P. B. 1890 No. 6], is bepaald:

1o. dat met 1o. October a. s. buiten gebruik zullen worden gesteld de thans in gebruik zijnde frankeerzegels van 15 cent, 22½ cent, 25 cent, 30 cent, 50 cent, f 1.50 en f 2.50, met bepaling, dat die frankeerzegels, mits gaaf en ongeschonden, tot ultimo October a. s. op de postkantoren en hulppostkantoren ingewisseld kunnen worden tegen geld of gangbare frankeerzegels van dezelfde waarde;

2o. dat op eerstgemelden datum in gebruik zullen worden gesteld de nieuwmodel frankeerzegels van 15 cent, 22½ cent, 25 cent, 30 cent, 50 cent, f 1.50 en f 2.50.

Detacheering.

De detacheering van den Officier van Gezondheid, Chef van den militairen geneeskundigen dienst op Curaçao, Dr. J. H. M. ELLIS is met drie jaar verlengd.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van het Kol. Bestuur het Koloniaal Verslag 1915.

Goede reis.

De Edelachtbare Heer B. E. v. D. VEEN ZEPPENFELDT, lid van den Kol. Raad is gisteren met de *Maria Leoncita* naar Aruba vertrokken.

Estelle.

De pakketschoener is gisterenmorgen naar Caracasbaai gezeild om aldaar een ketting van de boei te lichten, waarna de reis naar Bonaire en Bovenwinden wordt voortgezet.

Officiëele Berichten.

In plaats van den heer J. G. G. Every Jr. is de heer J. G. C. Every Sr. benoemd tot lid van de commissie van aanslag tot heffing eener inkomstenbelasting op St. Eustatius.

Aan den Predikant bij de Protestantsche gemeente op Aruba G. J. Eybers is om gewichtige redenen een maand verlof verleend.

Mevr. D. Griffith Vermeer, in het bezit eener akte al onderwijzeres 3de klasse is tijdelijk werkzaam gesteld aan de openbare school op St. Eustatius.

De tijdelijke onderwijzer 3de klasse aan de openbare school op St. Eustatius J. W. T. Schotborgh is definitief benoemd tot onderwijzer 3de klasse.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Elias Abraham, Juan I Aranquiren, E. Bengtsson, Guillermo Botero, M C H Brikmens, Antonio José Cesin, O Collias, Ernestina Cohen, Isaac Santa Cruis, Ellca de Wind, C Fernandes & Co, Juana Flores, Christiaan Tremus, Helena Frim, Dario H Garmers, German, H Hermanes, Jacobito C Siena Koster, Alfred Lemir, Hermar Manuela, O Mocera, Nicolasa Marques de Gonsales, Rafael Martines A, Carlin Meiru, Elena Noord, Izaak Ringeling, J H Penso, Salvatore Paladinó, Johan Schoop, Juan de Stampa, Antonio L Snares, Henry Trinidad, Carmen Tormilla Vibo, Rozalinda Tilman, Jana Tilman, H J de Vries

Aangeteekende stukken: Wed E H van Alphen, J E van de Meulen Ursulita Schoonewoli, Luis M Reyes, Villier, een postwissel voor Maria Roosje

Drukwerken: C E Guise, Jorge J Louis

Zonder adres vijf nummers van de „Avondpost", een boekje „Direction for Staining Blood and certain Bacterie", nummers van de „Landbouwweekblad". 4 prijslijsten van de „Botanical Decorating Co"

Muziekuitvoering.

Zondagavond om 7,30 uur Overzijde.

PROGRAMMA.

1—Footbal	Marsch	P Kelsen
2—Madchen von derspule	Overture	F Suppé
3—Si tu savais	Valse	Penauille
4—Don pasquale	(Fantaisie	Donizetti
5—The piscadore	March	J P Sausa
6—Selection huguenots		Meyerbeer
7—La chanson de Grad'maman	Gavotte [1e uitv)	Delhaye
8—Bella cubanita	Danza	La Presa

Uit de Naburige Republieken.

Venezuela.

In deze naburige republiek werd gedurende het jaar 1915:

ingevoerd voor een waarde van B. 69,793,970,41.

uitgevoerd voor een waarde van B. 121,266,458,97.

Gedurende de zes vredsjaren 1910-1915.

Gezamelijke *invoer* B. 501,757,441,12.

„ *uitvoer* B. 726,918,153,69.

Sto. Domingo.

Het consulaat de V. St. van N. Amerika is te Puerto Plata aangevallen, alsmede stonden de Amerikaansche burgers aldaar bloot aan bemoeilijking van de zijde der revolutionairen. Een Amerikaansche torpedojager zond meerdere manschappen aan wal, waaruit een gevecht ontstond met de oproerlingen.

Nederland.

Het staatsbelang en de Militaire verloven.

Aan de troepen is medegedeeld het volgende telegram van den opperbevelhebber van land- en zeemacht:

„Regeering en ik verliezen geen oogenblik persoonlijke belangen van de militairen uit het oog, maar zoolang de Regeering schorsing der periodieke verloven in Staatsbelang noodzakelijk acht, moet particulier belang hiervoor wijken. De soldaten moeten vertrouwen hebben in Regeering en opperbevelhebber en hierin berusten. Commandanten moeten hun duidelijk maken, dat de tegenwoordige toestand niet langer zal duren dan Regeering in Landsbelang beslist onvermijdelijk acht."

Rapport Bevredigingscommissie in zake Bijzonder Onderwijs.

11. Opleiding van onderwijzers.

Om tot verheffing van het peil, waarop het volksonderwijs thans staat, te kunnen geraken, is verzwaring van de eischen van bekwaamheid, aan de onderwijzers te stellen, en in verband daarmede eene betere regeling van de opleiding der onderwijzers in de eerste plaats noodig.

Deze is te verkrijgen door voorereerst te breken met het thans regeerende stelsel van twee akten van bekwaamheid van verschillend gehalte (volgens art. 77 onder *a* en *b* der wet tot regeling van het lager onderwijs). Voor de toekomst zal slechts de hoogste dier akten de onderwijsbevoegdheid mogen verschaffen.

Bovendien zal die ééne akte meer moeten omvatten dan de tegenwoordige akte van bekwaamheid volgens art. 77 onder *b* en waarborg moeten geven, dat de bezitter daarvan ook voldoende kennis heeft verworven van eenige der vakken, waarvoor thans afzonderlijke akten van bekwaamheid verkrijgbaar zijn. Zij moet zich tevens uitstrekken over de volgende vakken:

Vooreerst de eerste beginselen der wiskunde.

Voorts moeten de afzonderlijke akten van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de moderne talen (vakken I, *m* en *n* van artikel 2) voor de toekomst komen te vervallen. Eenige, zij het elementaire, kennis van de Fransche, Hoogduitsche en Engelsche talen moet ieder Nederlander, die op het bezit van algemeene outwikkeling aanspraak maakt, bezitten.

Eindelijk mag het in den tegenwoordigen tijd een bepaalde eisch genoemd worden, dat iedere onderwijzer in staat zij de aan hem toevertrouwde jeugd ook bij de lichamelijke opvoeding voor te gaan. De gymnastiek, eenvoudige bewegingsspelen daaronder begrepen, behoort een integreerend deel uit te maken van de kennis, die elke onderwijzer der lagere school moet bezitten.

Voor onderwijzers en voor onderwijzeressen moet de akte van bekwaamheid even zwaar zijn. Kennis der specifiek vrouwelijke vakken worde op het onderwijzers-examen van onderwijzeressen niet daarboven verlangd. De bijakten voor nuttige en fraaie handwerken (vakken *k* en *t*) dienen derhalve bestendigd te blijven en niet in de onderwijsakte voor onderwijzeressen opgenomen te worden. Evenzoo de kennis, zoo voor mannelijke als vrouwelijke onderwijzers, van het handteekenen [vak *q*), alsmede van land- en tuinbouwkunde (vakken *r* en *r* bis). Al de overige vakken van artikel 2, *t. w.* die genoemd onder *a* tot en met *i* en *l* tot en met *p* en *s* zullen echter deel moeten uitmaken van het examen, dat zal leiden tot de bevoegdheid om als onderwijzer werkzaam te zijn.

Verwezenlijking van deze denkbeelden zal slechts dan verkregen kunnen worden, wanneer de opleiding der onderwijzers op andere grondslagen wordt opgetrokken dan thans het geval is.

De opleiding zal, met uitsluiting van iederen anderen vorm, geschieden aan kweekscholen, welker leerplan zoodanig is ingericht, dat aan het einde van den geheelen leergang de kweekeling theoretisch en practisch bekwaam is als onderwijzer in de maatschappij op te treden.

De leerstof zal over een vijfjarigen cursus verdeeld moeten worden en wel in dier voege, dat de eerste drie jaren in hoofdzaak aan het verwerven van de noodige theoretische kennis gewijd zijn.

De openbare kweekscholen volgens dit model zullen rechtstreeks door het Rijk beheerd moeten worden.

Daarnaast komen te staan de bijzondere kweekscholen.

De kosten der opleiding kunnen naar raming op f 3.240.000 voor het openbaar en f 3.735000 voor het bijzonder onderwijs worden gesteld. In totaal dus f 6.975.000 per jaar.

Met een afgerond cijfer kan geconcludeerd worden dat het nieuwe opleidingssysteem te verwezenlijken is met eene jaarlijksche hoogere uitgave van ongeveer 7 millioen gulden.

Wat de voorgestelde regeling van het bewaarschoolonderwijs aangaat, deze gaat uit van de volgende beginselen.

Er moet een krachtige prikkel worden gegeven tot uitbreiding van het bewaarschoolonderwijs.

De voorstanders van het bijzonder onderwijs moeten niet in ongunstiger toestand worden geplaatst dan die van het openbaar onderwijs, maar het omgekeerde mag evenmin het geval zijn.

Er zullen voor de deugdelijkheid van alle bewaarschoolonderwijs, dat geheel of ten deele uit openbare kassen wordt bekostigd, waarborgen moeten worden opgenomen door de omschrijving van de werkzaamheden en van de opleiding van de leerkrachten en door doeltreffende inspectie.

In de Nota van Dh. Tydeman wordt betoogd, dat de ontworpen wettelijke regelingen, alsmede het als bekroning daarvan ontworpen nieuwe art. 192 der Grondwet, bij hem geenszins de overtuiging hebben gevestigd, dat daarmede de beoogde bevrediging op het gebied van het lager onderwijs zal worden verkregen. Integendeel, hij is meer en meer van meening geworden dat dit voorstellen een ernstige bedreiging der openbare school bevatte. Hij vreest eene conversie op groote schaal van openbaar in bijzonder onderwijs.

Een wettelijke regeling, die het mogelijk maakt, dat gemeenten of geheele streken des lands van openbaar onderwijs verstoken zullen worden, bevat de kiem van een nieuwen strijd in zich en zal de aanleiding tot den schoolstrijd noch nu, noch voorgoed wegnemen. Een zijner ernstigste bedenkingen is, dat de voor de oprichting van bijzondere scholen gestelde eischen en voorwaarden te gemakkelijk zijn.

Het lager onderwijs met uitgebreider leerplan zal ten plattelande geheel of voor het overgroote gedeelte in handen van de bijzondere schoolbesturen komen.

Wat de opleiding der onderwijzers aangaat, merkt hij op dat de talrijke bijzondere normaallessen nog 10 jaar na de inwerkingtreding der wet een ruim verspreide en gemakkelijke gelegenheid tot het verkrijgen der akte zullen aanbieden. Gedurende het overgangstijdperk zullen de nu reeds verminderde gelegenheden om voor het openbaar onderwijs te worden opgeleid daarentegen nog schaarscher worden. De stroom zal zich naar de bijzondere normaallessen en kweekscholen verplaatsen, zoodat na verloop van het overgangstijdperk de opleiding zich voor het overgroote gedeelte in handen van het bijzonder onderwijs zal bevinden.

De nu voorgestelde bepaling om aan de bijzondere normaallessen, die na de indiening der wet in het leven zullen worden geroepen, de Rijksbijdrage niet of slechts ten deele toe te kennen, zal geheel ontoereikend zijn om aan deze beweging een andere richting te geven en na het verstrijken van den overgangstermijn zal de toeloop naar de Rijkskweekscholen zoodanig verminderd zijn, dat van voortgezette oprichting dier inrichtingen dan weinig sprake meer zal behoeven te zijn.

De regeling der onderwijzerssalarissen acht Dh. Tydeman in het nadeel van de onderwijzers en van het onderwijs, omdat zij een allen wedijver doodende uniformiteit zal geven. Ook wat de inrichting der scholen betreft wordt naar uniformiteit gestreefd. Wordt zoodoende de concurrentie ten aanzien van het gehalte van het onderwijs weggenomen, de schoolstrijd — zoo men wil de politieke — zal daarentegen niet verdwijnen doch naar de gemeenten en in de gemeentebesturen overgebracht worden. De scheiding van voor— en tegenstanders der openbare school — welke trouwens ten nauwste samenhangt met de op godsdienstig gebied uiteenloopende levensbeschouwingen — zal niet uitgewischt worden.

De nieuwe redactie van art. 192 laat ruimte voor wetsvoorstellen welke van de thans voorgedragene ten eenemale verschillen.

De bedenkingen van Dh. Tydeman betreffen in de eerste plaats de vierde alinea. Zij wil doen uitkomen dat, waar meer en meer in sommige gemeenten de openbare school zal komen te ontbreken, ook aan de bedoeling van den Grondwetgever voldaan zal kunnen worden op andere wijze of door andere middelen dan door het instandhouden van de gemeentelijke openbare school. In de nieuwe redactie wordt zelfs een betere waarborg gezien voor hen die openbaar onderwijs verlangen.

Dh. Tydeman daarentegen ziet daarin eene verzwakking van het grondwettelijke voorschrift welke in de wetgeving eene hoogst nadeelige nawerking zal hebben.

Het blijft mogelijk dat er in eene gemeente geen openbaar onderwijs verlangd wordt. In zoodanige gemeente op den duur eene school te onderhouden en onderwijzers te bezoldigen, zonder leerlingen, kan niet worden bedoeld. Maar wel kan tegen een te spoedige opheffing voor de laatste openbare school ter plaatse worden gewaakt en kunnen bij de wet bindende regelen daarvoor worden gesteld. Deze gevallen zouden als uitzonderingen moeten behandeld worden en als zoodanig wettelijk geregeld. Door het stellen van de uitzondering wordt de regel bevestigd.

Dh. Tydeman zou het wenschelijk achten dat in de Grondwet uitdrukkelijk te bepalen. Alinea 4 zou dan gelezen kunnen worden: „In elke gemeente des Rijks wordt van overheidswege voldoende openbaar lager onderwijs gegeven. Uitzonderingen hierop kunnen, naar regelen bij de

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand April 1916.

	Geboorten.				Overleden		Aangegeven.	
	M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	M. gesl.	Vr. gesl.	Levenl.	Huwel.
Aruba	14	16	24	6	5	2	1	1
Bonaire	6	9	9	6	5	2	—	5
St. Martin N.G.	6	9	7	8	1	—	—	—
St. Eustatius	—	3	1	2	1	—	1	1
Saba	—	1	—	1	—	1	—	—
Totaal	26	38	41	23	12	5	2	7

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Mei 1916 aandeden met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M^3.			INHOUD IN M^3.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Mei	105	15,100	13.994	25	158,029	99,075
Vorige maanden.	414	54 654	50.250	113	692.348	424 894
Totaal.	519	69 754	64.244	138	850.377	523.969

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

wet te stellen, worden toegelaten."

In de tweede plaats richten zich de bezwaren van Dh. Tydeman tegen de beide volgende alinea's.

Het bezwaar waartegen hij zich ten principale richt is, dat de bijzondere school, die op bekostiging uit de openbare kas naar denzelfden maatstaf als de openbare aanspraak verkrijgt, niet aan dezelfde eischen van deugdelijkheid als de openbare zal hebben te voldoen. Het zal genoeg zijn, indien die bijzondere school voldoet aan de bij de wet te stellen voorwaarden. Alinea 3 zegt, dat de eischen van deugdelijkheid bij de wet zullen moeten geregeld worden, maar laat den wetgever ten aanzien dier regeling volkomen vrij. De wet zal andere eischen van deugdelijkheid voor de bijzondere dan voor de openbare scholen mogen stellen.

De vrijheid van richting mag geen motief zijn, om het stellen van eischen van deugdelijkheid af te wijzen.

De Grondwet is bestemd om duurzaam leiding te geven aan de wetgeving en juiste beginselen van wetgeving te stellen, welke niet aan gestadige wisseling blootgesteld moeten zijn. Het geldt, naar 'sheeren Tydeman's overtuiging, hier een zoodanig beginsel. Een Grondwetsartikel, waarin de eisch van gelijkheid van deudelijkheid wordt afgewezen, kan door hem niet aanvaard worden, niet alleen voor het heden, maar ook niet voor de toekomst.

Buitenland.

De Ver. Staten en Mexico.

Het schijnt dat de conferentie van de vertegenwoordigers der beide republieken, de Vereenigde Staten van Amerika en Mexico, bevredigend zal afloopen. Generaal Carranza, het tegenwoordige feitelijke hoofd van Mexico, moet zijne instemming betuigd hebben met de gemaakte bepalingen en men zegt, dat ook President Wilson zijne voldoening heeft te kennen gegeven over den loop der zaken.

De spoorwegen in Noord Mexico zouden nu voortaan ook voor het vervoer van Amerikaansche troepen mogen worden gebezigd en Carranza's soldaten zouden een effectieve jacht op Villa openen.

Uit El Paso, Texas, werd onder datum van 7 Mei gemeld: Generaal Funston ontving heden de tijding dat Majoor Howze in het gevecht bij Ojo Azules 50 bandieten had gedood inplaats van 42, en dat 60 Villistas gewond waren.

De boodschap was opgezonden door Generaal Pershing van San Antonio, Chihuahua.

El Paso, Texas, 7 Mei. — Mexikaansche bandieten hebben een strooptocht gemaakt op Amerikaansch grondgebied en de plaatsen Glenn Springs, Boquialles en Deemers aangevallen.

De roovers stonden onder bevel van Kolonel Cervantes, een Villista-officier, dezelfde die ook den aanval op Columbus heeft geleid.

In de gevechten werden 3 Amerikaansche soldaten gedood en 1 kleine jongen van 10 jaren uit Glenn Springs. Twee Amerikanen werden gevangen genomen door de bandieten.

Deze strooptocht gebeurde in den nacht van Vrijdag op Zaterdag.

Washington 7 Mei. — Een detachement soldaten tot hulp uitgezonden heeft Glenn Springs bereikt Zaterdagnamiddag, en een andere afdeeling verliet heden Marathon om eveneens naar Glenn Springs te reizen.

Deze laatste aanval heeft een nieuw protest uitgelokt en tenzij Carranza een bevredigend antwoord geeft, zal een tweede expeditie over de grenzen gezonden worden om de bandieten achterna te zetten.

Ernstige verwikkelingen staan te wachten.

Washington, 9 Mei. — De Nationale Garde van drie staten, Arizona, New Mexico en Texas, werd heden door President Wilson uitgeroepen om de grenzen te beschermen tegen Mexicaansche strooptochten en invallen. Tevens werden verdere regeeringstroepen naar de grens gezonden. Hierdoor werden ongeveer 8.000 meer troepen ter beschikking van Generaal Funston gesteld.

Mogen de onderhandelingen die gevoerd worden tusschen het Gouvernement der Vereenigde Staten en de tegenwoordige Regeering van Mexico's Republiek in zekeren zin tot een halte zijn gekomen, door de onverwachte Glenn Springsraid, tot een afbreken der besprekingen is het nog niet gekomen, en de Generaals Scott en Funston eenerzijds en Generaal Obregon met zijn assistant anderzijds zoeken nog steeds tot een goede oplossing der geschillen te geraken, die sinds er niet minder op geworden zijn.

Ondanks het herhaalde aandringen van Carranza weigert President Wilson de troepen uit Mexico terug te nemen, en wenscht voor alsnog ook niet, wat thans na de nieuwe raid der Villa-bandieten, werd voorgesteld, aan een gezamenlijke actie onder leiding van Carranzista-officieren ter vervolging van de stroopende en plunderende benden, de hand te leenen.

Wij meenen van terecht. Er kan, gezien de feiten van jaren en maanden terug, geen goed vertrouwen geschonken worden aan de woorden en beloften, door Mexicaansche regeerings-ambtenaren gegeven, al wil men daarbij ook niet in de eerste plaats aan de personen zelf denken.

Vast staat, dat de toestand des lands ook door het tegenwoordige zich noemende gouvernement van Mexico niet wordt beheerscht, en het volk allerminst zich stil voegt onder het gezag van Carranza en zijn vertrouwden.

Het Amerikaansche Gouvernement heeft in verband met de gegeven omstandigheden wijs gedaan met order te geven voor Mexico.

Er moet een einde komen aan de herhaalde strooptochten, en de Amerikaansche burgers in de grensstaten moeten beschermd worden voor de moordende roovers.

Nationale garden uit verschillende Staten zijn opgeroepen om zich naar de grenzen te begeven, en de gezamenlijke troepenmacht in en bij Mexico ter beschikking zal nu wel een 25,000 man bedragen.

Het kamp en station te Columbus wordt versterkt op allerlei wijze, loopgraven zijn gemaakt en batterijen opgesteld, om op alle gebeurtenissen voorbereid te zijn. Aanzienlijke versterkingen zijn naar het front gezonden en de soldaten van het garnizoen aangezegd binnen de stad te blijven.

Verschillende oorlogsschepen zijn in de nabijheid van belangrijke kustplaatsen tot bescherming der Amerikanen en vreemdelingen.

Generaal Pershing heeft aan de infanterie opgedragen het bewaken van bruggen, spoorwegen en communicatielijnen, terwijl de cavalerie voor de patrouille- en opsporingsdienst bestemd blijft.

Bij doode, gewonde en gevangen genomen volgers van Villa in den jongsten strooptocht nabij Glenn Springs, Boquillas enz. werden orders en aanwijzingen gevonden op last of geteekend door Carranza, en sommigen meenden daarin het bewijs te zien van Carranza's onbetrouwbaarheid.

Anderen daarentegen zijn van oordeel dat deze orders van ouden datum zijn, toen Carranza nog niet met Villa gebroken had.

Een belangwekkend verhaal omtrent de ontsnapping van 8 Amerikanen uit Mexicaansche gevangenschap is het volgende.

In den strooptocht te Glenn Springs overrompeld en gevangen genomen, werden 8 Amerikaansche burgers op den Zondagmorgen voor een Mexicaansch officier gebracht, dien de roovers luitenantkolonel noemden. Hij zeide tot hen in het Spaansch: „Jelui waart zoo verlangend om Villa te zien, wij zullen je naar Toreon in het binnenland voeren om hem een bezoek te brengen". Zij werden in een erstmotorwagen geladen en zuidwaarts gezonden, terwijl een der Amerikanen gedwongen werd de kar te besturen. Gedurende dezen tocht dachten de Amerikanen op middelen om vrij te komen. Zij hadden gemerkt, dat de roovers geen Engelsch verstonden en zoo werd onderweg een plan beraamd, om bij de eerste de beste gelegenheid den motorwagen te doen stilstaan, met de bewering. dat hij niet verder kon, zonder de hulp van trekdieren.

Dit gelukte, en twee der bandieten werden uitgezonden om muilezels te verkrijgen, terwijl de overige 3 de gevangenen moesten bewaken. Op een gegeven teeken nu overvielen de Amerikanen hunne bewakers en beletten hun allen tegenstand. Maar ongelukkig was de motorcar zoo diep in de modder gezakt, dat de chauffeur en zijne helpers hem er niet uit konden krijgen. Toen hebben zij de 3 Mexicanen met ketenen vast gebonden, hunne wapens afgenomen en ze zoo gedwongen voor hen uit te gaan als gidsen op hun wandeling naar de Amerikaansche grenzen terug, waar zij met hun buit de Rio Grande overtrokken en zoo veilig in hun eigen land aankwamen.

De Volksstem.

Scheepsberichten.

(OFFICIEEL).

Gedurende de maand Mei zijn

Binnengekomen. VAN		Uitgezeild. NAAR	
Aruba	25	Aruba	25
Barbados	1	Bonaire	48
Barahona	1	Bov; eilanden	1
Bonaire	89	Colon	1
Bov. eilanden	1	Guanta	2
Cuba	1	Jacksonville Fl.	1
La Guayra	2	La Vela de Coro	6
La Vela de Coro	6	Maracaibo	11
Maracaibo	14	Pampatar	2
Pampatar	1	Pto Cabello	2
Pto. Cabello	2	Pto Colombia	1
Rio Hacha	6	Rio Hacha	9
San Juan	2	St Jago de Cuba	1
Sto Domingo	3	S Juan de Pto Rico	4
Zee	1	Sto Domingo	8
		La Guayra	1
totaal	105	totaal	118

De maand Mei is weer een normale maand geweest voor de Zeilvaart. Hoewel 't aantal schepen geringer was dan in April ll. is de inhoud ongeveer 't zelfde.

Bekendmaking.

Het publiek wordt herinnerd aan Art. 2 der Verordening van 31 October 1901/29 Januari 1902 (P. B. 1902 no. 7), thans luidende:

„Iedere hond moet voorzien zijn van:

1o. een halsband met een metalen plaat, waarop vermeld staat de naam des eigenaars;

2o. een aan den halsband vast te hechten penning, welks vorm en opschrift jaarlijks in de maand Mei door den Procureur-generaal worden bepaald en welke, op vertoon van eene door den ontvanger afgegeven quitantie, waaruit blijkt, dat de in art. 1 bedoelde belasting is betaald, vanwege het plaatselijk hoofd der politie tegen den kostenden prijs wordt verstrekt."

De penning zal dit belastingjaar den vorm van een gelijkzijdigen driehoek en tot opschrift hebben het getal 1916 en het volgnummer en aan de achterzijde het woord Curaçao.

De penningen zijn aan de Hoofdwacht der Politie in de Willemstad verkrijgbaar tegen betaling van twintig centen.

Curaçao, den 30n Mei 1916.

De Procureur-generaal,

2—4 J. B. Gorsira.

BEKENDMAKING.

De verkoop van ZILVEREN GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van den 1sten September 1914 t/m den 28sten Februari 1915 onder Nos. **7623 L,** t/m **7056 M,** zal plaats hebben op *Donderdag* den **15en Juni** a.s., en volgende Donderdagen

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 9en Juni 1916.

De Voorzitter,

12 C. S. GORSIRA.

HAVEN-NIEUWS

VAN 3 JUNI – 17 JUNI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	P W Johnson	3 Juni	New York	3 Juni	Maracaibo
Merida	A Johanson	5 „	Maracaibo	5 „	La Guayra
Merida	A Johanson	7 „	La Guayra	8 „	Maracaibo
Maracaibo	P W Johanson	8 „	Maracaibo	9 „	New York
Philadelphia	G W Goodman	7 „	New York	8 „	La Guayra
Caracas	H Hichborn	11 „	New York	11 „	New York
Philadelphia	G W Goodman	14 „	La Guayra	14 „	New York
Merida	A Johanson	14 „	Maracaibo	15 „	Maracaibo
Amor	L v d Moer	14 „	New York	?	?
Zulia	S S Morris	17 „	New York	17 „	Maracaibo
Magician	H Russel	6 Juni	Liverpool	7 Juni	Pto Colombia
Manuel Calvo	J Bonet	16 „	Colón	16 „	Barcelona

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
Venus V	3 Juni	Maracaibo	*Maria Leoncita*	3 Juni	Aruba
Estelle H	3 „	Aruba	*Conformidad*	5 „	Barbados
Mina V	3 „	La Guayra	*Virginia D*	7 „	Pto Plata
Perfection Ig	4 „	Martinique	*Estelle H*	1 „	Aruba
Pluma de Oro	7 „	Vela de Coro	*Viuda Alegro D*	2 „	Prt Rico
Refugio H	7 „	Aruba	*Refugio H*	8 „	Aruba
Silfide H	8 „	Maracaibo	*Camia H*	5 „	Vela de Coro
Sirena H	8 „	Rio Hacha	*Diana V*	6 „	Maracaibo
Camia H	8 „	Vela de Coro	*Estelle H*	9 „	Isl Barlouento
Maria Leoncita	8 „	Aruba	*Electra H*	6 „	Maracaibo
Carlota H	8 „	Maracaibo	*Nereida H*	7 „	Maracaibo
			Refugio H	8 „	Aruba
			Silfide	9 „	Rio Hacha
			Maria Leoncita	9 „	Aruba
			Pluma de Oro	10 „	Vela de Coro